

SZARVAS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre 5 frt — kr.
 Félévre 2 frt 50 kr.
 Negyedévre 1 frt 25 kr.
 Egyes szám ára **10** kr.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap.
Szerkesztőség:
 Búza-utca 1283. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetéseket elfogad s jutányosan számít a **Kiadóhivatal:** Beicey-út saját-ház 11. hova az előfizetési pénzek intézendők.

A népiskolák vizsgái.

Magyarország nemzeti és állami életének egy-egy esztendei történetében nevezetesen a legnagyobb jelentőségű momentumok azok az eredmények, melyeket az aratás és az iskolák vizsgái felmutatnak.

A föld és a nemzeti feladatok jövőbeli munkásai művelésének egy esztendei eredményeit demonstrálják ezek az alkalmak. A két legnagyobb nemzeti tőke ez, jelennek, jövőnek biztos fundamentumai, s e tőkék lehető gyümölcsösztetésétől függ, hogy a fundamentumokon nemzeti dicsőségünknek, állami konszolidációnknak, egész kulturális fejlődésünknek hatalmas erősségei épüljenek.

Egy-egy esztendő termésének számbavételére, az erre vonatkozó statisztikai adatok összegyűjtése által, nagy súlyt fektet az állam kormánya, úgy, hogy pár héttel az aratás után már az egybegyűlt és összeállított adatok alapján a lehetőségig biztos tájékozással rendelkezik a termés ered-

ménye felől. És ez eredmény tudásának nem csak annyiban van jelentősége, hogy szükség van rá állami háztartásunk jövő évbéli programjának megállapításánál, hanem azért is, mert ez adatok tanulságai a földművelésügyi politika legközelebbi feladatait is kidomborítják. A kormány a természethez vonatkozó adatok összegyűjtését a községi jegyzők által eszközölteti s nincs ok kétkedni benne, hogy az így nyert adatok a valóságnak lehetőleg megfelelőek.

Bizonyára nagy, még nagyobb jelentőségű haszna lenne annak, ha — a már fentebb használt kifejezéssel élve — a nemzeti feladatok jövőbeli munkásai művelésének, az évszázó vizsgákon demonstrált eredményei megfigyeltet ének s az adatok — úgy, mint a föld termésére vonatkozó — összegyűjtetnének a közoktatásügyi miniszteriumban, e nevezetes nemzeti és állami érdeknek legmagasabb törvényes fórumán, ahol nemzeti nevelésügyünk számai összefutnak.

A népiskolák évszázó vizsgái alkal-

mából vetjük fel e kérdést, s talán nem szükséges hangsúlyoznunk, hogy — eltekintve Magyarország nemzetiségi viszonyaitól is — milyen nagy segítségére lenne feladataink kitűzésében s a nemzeti nevelésügy valódi szükségleteinek felderítésében az állam közoktatásügyi kormányának, ha a népiskolák évszázó vizsgáinak eredményéről az adatok rendelkezésére állanának, ha közigazgatási berendezkedésünknek lennének szervei ez adatok közvetlen megfigyelésen alapuló megszerzésére.

Pedig ez nem tartozik a lehetőségek közé, s megoldható lenne a kérdés az autonóm törvényhatóságok keretében, még pedig az én véleményem szerint a következőleg.

A tavaszi törvényhatósági közgyűlés, mely általánosan május hónapban szokott megtartatni, a vármegye területén levő népiskolák vizsgáin való megjelenésre s arról való jelentéstételre megbízatást adna egyeseknek. Alig van olyan község, ahol e küldetés teljesítésére alkalmas egyéniség ne lenne s az nem képezhetne akadályt, ha az

A SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCÁJA.

Élet, élet . . !

*Élet élet, kínos álkos élet,
 De szerencséd leszámolni véled,
 Leszámolni egyszer mindörökre,
 S mint a koldus vedlett rongyát,
 Oda dobni az átszeli rögre.*

*Hitegetél, csalogattál meddig,
 És én hittem szép szavadnak eddig;
 Fényed után rágyra vakon mentem,
 S most látom, hogy lidércelész volt —
 Utjavesszett mocsárba süllyedtem.*

*Látom a veszt, Oh de hova menjek?
 Süpped a föld lábom alatt lejjebb,
 Szőllyebűzök: magam vagyok — végem,
 S kicezelné a hadálból*

Még egy csillag sem ragyog az égen.

*Oh, de bánom, könnyek között bánom
 Átlamadott vidég ifjúságom,
 S leszámolnék egy perc alatt véled,*

*Csak egy ősz fej ne siratna,
 Csak egy szív meg ne szakadna,
 — Élet élet, kínos, álkos élet!*

BALOG ISTVÁN.

Az igazi.

(Eltérítéssel.)

— A Szarvas és Vidéke eredeti tárcája —

Írta: BÉNYI KELEMEN.

(V. ge.)

Több mint fél év múlt el már azóta. Ujra visszatértem a polgári életre, de a Barang völgyét viszontlátni még nem akartam: majd ha erősebb leszek. Majd akkor megyek ki Dombóra is, nyugodtan, bátran nézek a csalfa tengerszín szemekbe s lesztelenül, közömbösen beszélek mindennapi dolgokról. De valaminek a csalogás első pillanatában büszkeségem visszatartott attól, hogy — hár vágyam üszött — rohanjak Dombóra s egykezzeim visszaszerezni, a más elvesztettem, úgy megfogadtam mindenkorra, hogy a hűlen leány soha sem fogja ajkainról hinni a múlt emlékeit és nem fogja megtudásolni, mennyit szenvedtem egykor.

Ágasról azonban furcsa hírek érkeztek a tavasz vége felé hozzám. Azt írták, hogy Máltai elmaradt a Pardaghy háztól, s most Frici jár ki oda sürün. A falusi mendedonda már azt híreszteli, hogy mint szerencsés vetélytárs kiűtötte a nyeregből Gázsit és hogy az utolsó majálison Jolán már nem

is táncolt Máltaiával. A dolog új volt előttem, mert a két vetélytársat az ősz óta nem láttam.

Egy szép nyári délután épp a városligetben sétáltam, midőn Gázsit jött velem szembe.

— Hogyan, te vagy? — kiáltott. — Egy ezredéve, hogy nem láttalak.

— Felém se jössz.

Hja barátom, a sok dolog, a sok dolog! — Tudd meg, a miniszteriumban vagyok elfoglalva. Közönyös neked is, de nekem is melyikben. Nagybátyám, a képviselő, betett segédfiguralmazónak. De hát te se nézel felém.

— Azt hittem, hogy Erdélyben vagy s falusi jószágodon gazdálkodsz.

Ah, értem, mire céloz! A dombói tündér! Hja, barátom, az idők változnak. De jer, üljünk le. Majd elmondok mindent. Pincér jegeskávét! Az ilyen dolog fölleve nitese undad, nagyon fölleve nitese undad.

És midőn a jegeskávé megérkezett, melynek kivatása volt Gázsit ledűteni, a kőnyüverő fiú így folytatta beszédét:

— Hí, ouy, barátom, furcsa a dolog ez! Az a Frici ordögösen kemoly és nagyszerű fiú és épp így kemoly és nagyszerű német regényeket írt ki magával a dombói tündérnek. Az en huncsa regényem — a melyről te egykor, ha j emlékszem, azt mondtad, hogy tulbecsülöm — a su ha került, a mint a Frici német regénye lépett átadatásan a porondra. Most már nem a szellem és el-

illető talán nem is lenne törvényhatósági bizottsági tag, mert az ilyen megtisztelő megbízatást mindenki szívesen elvállalná. A jelentések azután — természetesen meghatározott terminusra — a vármegyéhez beérkezvén, esetleg rendkívüli közgyűlés előterjesztésének s a közgyűlésnek általános jelentésével a közoktatásügyi kormányhoz felterjeszhetnék.

Ajánlom ez eszmét mindazoknak figyelmébe, kik népnevelésünk ügyéért érdeklődéssel viseltetnek. Nevelésügyünk nagy fölpezsdülését eredményezné, ha népiskoláink évi vizsgáit a törvényhatóság, tehát a közönség kiküldöttei jelen lennének. És — ha ennek megvalósítása a népoktatási törvény megfelelő módosítása vagy pótlása nélkül nem lenne keresztülvihető, érdemes munkát teljesítené Békés-vármegye közgyűlése, ha ily irányban a kezdeményező lépést a képviselőházhoz intézendő felirattal megtené.

Egy tanító.

A II. orsz. tornaverseny tanúságai.

— Nyílt levél Oláh Miklós urhoz —

Ma két hete folyt le Budapesten a 2-ik országos tornaverseny. A fővárosi és vidéki lapok sokat írtak róla, dicsérték a jeleket, elismeréssel adóztak a lelkes tornatanároknak. A „Szarvas és Vidéke“ vezércikkben is foglalkozott a szarvasi főgymnasium második diadalával, de megvallom, nem elég melegen s nem méltatta érdem szerint azokat, kik az összes fővárosi lapok tanúbizonysága szerint, határozottan az elsők közt harcoltak a palmaért. A köteles szerénység vezette talán ama cikk érdemes írójának tollát, nehogy azon gyanúba essék, hogy mint a főgymnasiumhoz tartozó, tehát érdekelt fél, elfogult és nagyon is bőkezű a dicsőretben. Nem nehezteleképen mondom ezt, hisz minden ékesen írt újság-cikknél szebb elismerés volt az a frenetikus tetszés-zaj, mely ezek ajkával magasztalta a szarvasiakat s az a két oklevél, mellyel a szakértők kitüntették ifjúságunkat. Most, hogy lecsendesült az ünnep-

ségek zaja, elszállott a diadalni mámor, nem lesz föléstegő munka elfogulatlan véleményi mondani a II. orsz. tornaversenyen szerzett tapasztalatok fölött, s lehetetlen itt mindjárt arra nem mutatni az általános feltűnést kelő eredményre, hogy a versenydíjak legtöbbjét a székes fővárosi iskolák növendékei vették el, m-g sok vidéki iskola fejte és egyes tornászai díjazatlanul távoztak újból Budapestről. S esodálatos, hogy ezen első pillanatra bár érthetetlennek látszó jelenséget sem a fővárosi, sem a vidéki sajtóban mind-éig nem tettek beszéd tárgyává.

Ha a fővárosi és vidéki tanulók versenyeseit számbavesszük, természetesen dolog, hogy a vidékiek felett győzzenek a budapestiek. Ezek ugyanis határozottan jobb kondícióban mennek a versenyre, mint a mieink. A vidéki tanulók felutazása, a kényelmetlen elhelyezés, kedélyizgalom, s főképen a kövzetesen való sok járás, határozottan kimeríti őket. Erzi azt minden vidéki ember, hogy ha feljön a fővárosba, mennyire fárasztó a a kövzet, e mellett a tanulók a verseny pályáig is nagy utat tesznek meg, a mi csak a vidékiekre fárasztó, a fővárosiak megszokták már a kövzetet; s minthogy a vidéki tanuló a versenyen, gyakorlatokon és kivonulásokon kívül egész nap járkal, kirándul, hogy a főváros nevezetességeit megtekintse: nem lehet esodálni, ha teljesen kifáradva érkezik a verseny pályára, s ugrani, futni nem képes annyira, mint a nálánál gyengébb, de ki nem fárasztott fővárosi diákság. Így üt ki azután igazság alant az ítélkezés. Sok olyan fővárosi tanuló nyert, a ki rendes körülmények közt a vidékiekkel a versenyt nem állná ki soha.

Nem volna-e célszerűbb, ha az egyes versenyekben osztályonként, a fővárosiak és a vidékiek külön-külön versenyeznének. Így vidéki-vidékiekkel kerülne össze, s egyformak lenné az előfeltételek, igazságosabb lenne az ítélkezés.

Ezekben a versenyekben nem az a kérdés, hogy a fővárosi vagy a vidéki ifjúság erősebb-e? Ezt a kérdést már az első versenyen megoldva látta mindenki, mert kétségtelen, hogy a vidéki ifjak fejlettebbek, egészségesebbek, ügyesebbek, mint bármelyik fővárosi diák. Ez oly világos, hogy ezért nem volna érdemes versenyt tartani, s annak eredményéhez képest ítélkezni. Sőt ez az eredmény objektív és megdönthetetlen következtetésre határozottan alkalmatlan, mert azt csak minden ember belátja, hogy az erős,

ügyes és kifejlett tanuló, egyenlő körülmények közt, nem győzi le a gyengébb soha. Ezért abszurdum az, hogy a fővárosi tanulók a díjak nagy részét elhalásszák a derekabb vidékiek elől. S csak azon esodálkozom, hogy az intéző körök vagy a vidéki tornatanárok nem látták be ezen furcsa jelenség tulajdonképi okát. A fővárosi tanárok talán tisztában vannak győzelmük valódi értékével de csak nem lesznek oly balgák, hogy saját tanulóik ellen forszírozva tegyenek e eget az igaz-ág követelményeinek; a fővárosi tanulók pedig bizonyára esodálkoznak a sokat magasztalt vidékiek erején és ügyességén, ha a versenyben mégis mindig ezek a legyőzöttek.

Ezt az állapotot tovább haligatagon nézni nem lehet. Arra kérem azért Oláh Miklós urat, hogy a vidéki tanuló ifjúság igazainak megvédelése érdekében, a jövő verseny előtt tegyen lépéseket oly irányban, hogy a fővárosi és vidéki tanulók ne együtt versenyezzenek, ez nöbbiak rovására. O ismert szakférfi és befolyásos az illetékos körökben, hisz az összes tornatanárok közt ő vitta ki a legszebb diadalt tanítványai élén az idei versenyen is, s hiszem, hogy ha indokolt vélelményét annak idején elterjeszti, a rendezőség tekintetle veszi azt, s megszünteti a mostani anomáliát. Ezt kívánja az igazság, s a méltatlanul mellőzött vidéki tanulóság reputációja. Mert esakugyan nem járja, hogy pasztán mellékkörülmények döntsenek s a jobb esélyekkel, de kevesebb tehetséggel versenyző fővárosiak vigyék el a palmat azok elől, akik azt jobban megérdemelnék.

Raffay Ferenc.

Főgymnasiumi vizsgarend.

A szarvasi ág. h. ev. főgymnasium s az ennek felső osztályaival kapcsolt tanítóképző nyilvános osztályvizsgálatait az 1892-1893. tanévet zárólag következő rendben tartja:

Június 10. Szombaton:

Délelőtt 8-tól VII. oszt. görög és pótló magyar. Délután 3-tól VII. oszt. ábrázoló mérfan.

Június 12. Hétfőn:

D. e. VII. lélektan. VI. magyar V. történet. IV. mennyiségtan.

Június 13. Kedden:

D. e. VII. magyar. VI. német V. nő-

messég van a szönyegen, hanem a kedély, az érzelmesség. Fogadni mernek, hogy tán épen e pillanatban is az akác leveleit tépdelik együtt abban a kis lugasban, — tudod, azon a fehér padon! — és suttogják: „szeret — nem szeret!“ Szóval, barátom, le vagyok főzve! De hogy sorrendet tartsak, azon kezdem, hogy a tavasszal Jolán nevenapjára ígérkeztem ki, de sajnos, nem mehettém; s még sajnósabb, magam helyett Fricit küldtem, hogy mentessen ki. Nagyon jól kimentett! A mint később magam is kirándultam egy majálisra, részvényeim hirtelen leszállottak mélyen alparin alól. A fogadtatás már hideg volt s Jolán le volt foglalva az első esárdásra, meg a második négyesre, meg — no, de a részleteket különben elengeded, ugy-e? Egy kivonulást meg tartottam Dombóra, valószínűleg az utolsót e földi síralkos életben. Ekkor bizonyos felvilágosítások történtek, némi élességgel, mire bekövetkezett a szakadás. Erre aztán én lemondtam a tervezett idil.ről, le a mezei élet gyönyörűségeiről, kétségbeesésemben egy hónapra remete módra elzárkóztam s bánatomban kilenc kilót fogytam. Mig végre jó természetem győzött, sok szerencsét kívántam magamban Frisinek és német regényeinek s belátva, hogy sokkal helyesebben esolekszem, ha az elvesztegetett kilenc kilót visszaszerezni igyekszem, visszatértem a társaságba. Jelenleg étvágyam kitűnő, a hivatalban — négy szemközt szólva — sommi

dolgom s azonfelül udvarlok a felülmulhatatlan Izabellának, az operabelinek tudniillik.

— És az égő szerelem fehér gyöngyös „nefelejts“-e?

— Az megvan, barátom! Ereklgyegyüjteményemben kiváló helyet foglal el. Szeretném tudni, Frici kapott-e szintén ilyet? Sajnálom, hogy nem beszélék vele. Ezt az egyet megkérdenem tőle. Ki tudja, az óvé lesz-e az utolsó, az igazi? Nemesak francia és német regények vannak a világon. Akadnak például angol regények is. Aztán azokba is kell könyvjelző.

Erre elhallgatott kissé, majd sarkasztikus mosollyal folytatta:

— Különbben nincs ok a szemrehányásra! A „nefelejts“ szó teljesen korroktól volt himezve és értelmezve, a mint látszik. A felirat nyelvtanilag a második személyben áll és így nekem szólt, én pedig csakugyan nem fogom őt elfelejteni. A mi viszont őt illeti, minthogy nem azt himezte oda, hogy „nem felejtess!“ , világos, hogy őt mi sem kötelezte. Igaz, hogy ezt egyoldalu kötelezettség, de végeredményében egészen következetes.

Szünet után tündödvé így szólt:

— Különös dolog ez, barátom! De tán jobb, hogy így történt! Pedig mondhatom neked, igazán szerettem azt a leányt! Azóta már egymásé is lehetünk volna s tán boldogul élnénk a hegyek közt. Még most is, ha rá gondolok... Azt hiszem, soha többé nem leszek igazán szerelmes.

És itt elkomolyodott a könnyűvérű fiu s hosszan nézett maga elé. Majd felém fordult.

— Te vagy a legokosabb köztünk, a ki még nem voltál szerelmes. Egyébiránt majd leszel még te is!

— Már hogy én leszek? Soha!

— De ime, már hat óra, — szólt hirtelen Gazsi. — Nem jössz az operába!

— Hogy ne mennék.

*

Végre viszontláttam Fricit is, a győztes vetélyfárst. Maga keresett föl s beszéd közben az ő komoly és szenvedélyes modrával bizalmasan közölte velem boldogságát. Mert nagyon szerelmesnek és nagyon boldognak látszott. Elmondta, minő kínos időszak volt az rá nézve, mig az hitte, hogy Jolán Máltait szereti; hogyan nyerte meg lassanként a leány vonalmát; hogyan változott át ennek kedélye és érzelte is. Jolán megvallotta neki, hogy egy ideig érdeklődött Máltai iránt; ennek szerelme, vidám, szikrázó elméje megragadta őt, de csakhamar belátta, — ugy mond — hogy az esprit magában véve üres, elvillanó fény s nem képes a kedélyt betölteni. Lassanként becsülni kezdte a mély érzelmet és férfias komolyságot, mely a Frici lelkéből feléje sugárzott s egy bizalmas órában bevallotta, hogy Frici az egyedüli, — ugy mond — aki iránt a valódi szerelem ébredt föl lelkében. Előadása végén így kiáltott föl Frici:

— És azóta az én végtelen boldogsá-

vönytan. IV. ásványtan. D. u. VII és VIII. képzőbeliek összes szaktantárgyaikból vizsgáltatnak.

Június 14. Szórdán:

D. e. VII. német. VI. latin. V. német IV. történet.

Június 15. Csütörtökön:

D. e. VII. latin. VI. görög és pótló magyar. V. mennyiségtan. IV. földrajz. III. német. II. földrajz. I. számtan. D. u. V. és VI. képzőbeliek összes szaktantárgyaikból vizsgáltatnak.

Június 16. Péntek:

D. e. VII. természet. VI. állattan. V. görög és pótló magyar. IV. német. III. számtan. II. számtan. I. földrajz.

Június 17. Szombaton:

D. e. VII. mennyiségtan. VI. történet. V. magyar. IV. latin. III. magyar. II. latin. I. latin.

Június 19. Hétfőn:

D. e. VII. történet. VI. mennyiségtan. V. latin. IV. magyar. III. latin. II. magyar. I. magyar.

Jegyzet. A VIII. osztálybeliek ny. IV. osztályvizsgálatai az írásbeli érettségit előzőleg május 12. 13. 15. 16. 17. 18. 19. 20. folytak le. A többi osztályoknak részletes s minden tanuló feleltetésére irányzott vizsgálatok teljes képet adván az iskolai év tanulmánybeli eredményének, tisztelettel felkérem az iskolánk iránt érdeklődők becses figyelmét, hogy bennünket e napokon meglátogatni méltóztassanak.

II. Tornászati vizsgálat.

Június 19. délután 5^{1/2} órától 7-ig a tornacsarnok előtti téren.

III. Dalkari szavallati s zenészi vizsgálat.

Június 18. este 8 órától a főgymnasium dísztermében. Ennek műsora alább olvasható.

IV. Főgymnasiumi közvizsgálat.

Június 20. a főgymnasium dísztermében következő rendben folyik le:

a.) Reggel 8-kor a megnyitó „Veni sancte” után vallástan az I--VII. oszt.

testans tanulósággal. Tanárok: Szemian, Liska, Valentinyi, Kutlik, Moeskönyi.

b.) 9 és fél--10 és félig latin I--IV. osztályokkal. Tanárok: Delhanyi, Szemian, Liska, Chovan.

c.) 10 és féltől 12-ig magyar I--VII. osztályokkal. Tanárok: Delhanyi, Kárpáthy, Zuberecz, Krajcsovic.

d.) Reggel 8--12-ig az V. oszt. tantornében megtekinthetők a rajzmutatványok. Kitéve lesznek I--VII. osztály összes rajzai s az önkénytes rajzolók mutatványai. Tanárok: Sziráczky, Lanyi.

V. Magántanulók vizsgálata.

Június 26. délelőtt 8--12-ig s délután 3--7-ig a megfelelő osztálytermekben.

VI. Érettségi szóbeli vizsgálat.

A május hó 24. 25. 25. 27 és 29. megtartott írásbeli érettségi alapján szóbeli vizsgálatra jogosultak a főtiszt és mélt. Elnökség vezetése s a nagys. kormányképvi. előír. jelenletében június 22. 23. 24. napjain folynak le a díszteremben. A vizsgálat a közönségre a gymnasiumi tanulók kivételével nyilvános.

VII. Tanítóképző vizsgálat.

A tanítóképző tanfolyamait végzettek, vagy főhatósági engedéllyel a vizsgálathoz járulni jogosultak június 27. reggel 8-tól a díszteremben teszik nyilvános vizsgálatukat az esperességgel kinevezett szakkbizottság előtt.

Jegyzet. Az osztályvizsgálatokon úgy szintén a közvizsgálaton a fentebb jelzett időben és rendben minden tanuló jelen lenni tartozik. Ki az Elnökség által szőlítva feleletre elő nem állana, az nem vizsgázottnak tekintetik s erkölcsi megrovás mellett még a tanévet is megkoekázhatja.

Hangverseny.

június 19. esti 8 órától a díszteremben.

1.) A tanulói dalkar elzeng több műdalt.

2.) Szavallanak: Kleindl József VII. Bobvos Soma VIII. o. t.

3.) Hegedűn s zongorán játszanak: Széberényi Gyula VI. Dérczy Ferencz VII. o. t.

4.) Zongorán négykezűt játszanak: Laurovics Zoltán VI. Czukor Mór VIII. o. t.

5.) A tanulói dalkar elzeng több népdalegyveleget.

6.) Szavallanak: Kálmán Gyula VII. Vadász Gábor VIII. o. t.

7.) Czimbalmon játszik Vidovich István VIII. o. t.

8.) Hegedűn zongorán játszanak: Pónyiczky Kálmán VIII. Czukor Mór VIII. o. t.

9.) Szavallanak: Epstein Mór és Schreiber Mór VIII. o. t.

10.) A tanulói dalkar elzeng több induló-félet.

Belépti díj: Személyjegy 50 kr. Tanulók karzata 20 kr.

A jövedelem a zeneintézet felszerelésére van fenntartva.

Jegyek előre válthatók t. Tajber Gusztáv és Réthy Sándor urak kerekedésében s este 7^{1/2}-től bemenetkor a pénztárnál.

Benka Gyula
igazgató.

M i u j s á g ?

— **Beszámoló.** Haviar Dan, Szarvas város országgyűlési képviselője f. évi június hó 11-én, vasárnap délelőtt az istentisztelet után a városháza udvarán tartja meg beszámolóját.

— **A nőnevelde vizsgálata** jun. 30-án jul. 1-én lesz; és pedig előbbi napon az elemi osztályok valamennyi tárgyból, s az összes növendékek a vallásból vizsgáltatnak, jul. 1-én a polg. osztályok vizsgálata lesz.

— **Juniális.** A tűzoltó egyesület nyári mulatsága újabb megállapodások szerint nem e hó 25-én, de 18-án lesz a járásbírószék kertjében. A meghívók e héten küldetnek szét.

— **Hymen.** Raffay Sándor besztercebányai tanár, a tápió-szent-mártoni ev. egyháznak pár héttel ezelőtt megválasztott fiatal lelkésze, eljegyezte néh. Dillnberger Emil, volt bécsi egyetemi magántanár s Besztercebánya város főorvosa leányát, **M a r i s k á t**.

gomnak egy egyszerű de szép zálogát itt hordom a szivemen! nézd, barátom!

S azzal tárcájába nyult, hogy kivegyen belőle valamit. Nem állhattam meg, hogy hirtelen meg ne kérdjem:

— Nem valami könyvjelző?

Frici meglepetve tekintett rám:

— Honnan tudod?

— Csak úgy gondolom, — feleltem a lehető legártatlanabb ábrázattal s aztán könyvedén utána vetettem: — Vagy valami ehhez hasonló. A szerelmi emléktárgyak ilyesfélék szoktak lenni. Mutasd különben!

Csakugyan párja volt az enyémmek, meg a Gazsiénak. Merengve szemléltem, mintha a hímzés vonalaiból akarnám kiolvasni a hangulatot, a melyben készült s az érzelmet, mely azokat a finom fehér ujjakat munka közben vezette. A fényes gyönggyel áttört „Nefelejts” csak úgy csillogott felém, mint a másik kettőtől s nem árulta el, hogy a három közül vajjon ő-e az igazi?

Frici szeméi diadalmasan ragyogtak:

— Ugy-e s ép?

— Nagyon szép.

*

Valami volt mégis, ami enyhítette bennem a csalódás keserőségét. Jolán hátul-ségében volt neki gyöngédség: nem árulta el egyik előtt sem a gyermekkori barát szerelmét. Mert míg Mátyásról a kihílt érzelmei közömbösségével nyilatkozott. Harter előtt, rólam és megcsalt szivemről az egész világ

előtt mélyen hallgatott. Titkomat rajta kívül senki sem tudja, tán még a jó barát sem. Maradunk a mellett, a mivel kezdtük: a barátság nál.

Tehát majd csak a jövő évben megyek ki Ágasra s onnét búszke nyugalommal és közömbös baráti érzelmekkel felfegyverkezve kirándulok Dombóra is. A sors azonban más-ként határozott. Sem a jövő évben, sem a következőben, sem azután soká nem mentem én Dombóra. Mert rövid időre ezután Parlaghyókat súlyos anyagi csapások érték, melyeknek többféle eredménye volt köztük. Az öreg Parlaghy váratlan halála, a dombói birtok eladása és Fricinek, — a ki hű maradt diákkori elvéhez, — végleges kimaradása a Parlaghy-családból. Ákos a dunántul egy kis városban ügyvédi irodát nyitott s az özvegy és Jolán hozzá költöztek.

Az alacsony, ódon uri lak s a kertifugas tehát urat cserélték és mikor nagy-sorára a halványuló régi emlékek hatása alatt egyszer sétát tettem a völgyi úton Dombó felé, a Barang közömbösen folyt melletttem tova, a falu végén az ismerős kanyarulatnál senki sem várt rám és a nagy topolyafák szomorúan suogtak az alkonyi szelölöben. A völgy maga is oly idegennel tűnt fel előttem. A Barangot, mely azelőtt tavasszal néha rakoncátlan ifjú erővel tört ki medréből, megsabályozták s azóta a völgy elvesztette költeszetét. Az egykor eleven folyócska prózai egyenletességgel folydogál

ágyában s két oldalt erős gátak riasztják vissza, ha régi kedve olykor túlradni készül. Megzabolázva, közömbösen, napszámos módra végzi egyhangu folyását azóta. Szegény Barang te, mennyire hasonlítok én hozzád!

*

Évek múlva még egyszer találkoztam Jolánnal, midőn Ákost mentem látogatni a Dunántulra. Még mindig bátyjánál volt s ennek háztartását vezette. Ajkán a régi üde mosoly lebegett, a mélytűzű, tenger-zin szemek felvillantak s arcát élénk pirosság lepte el, a mint üdvözlésemre kezét nyújtá. A találkozás elfogulttá tett s idő kellett hozzá, míg a hangulat rendez, nyugodt mederbe tért. Soha egy szóval nem érintettem a múltat. Közömbös, mindennapi dolgokról beszélgettünk s én még csak azt sem kérdeztem meg, milyen regényeket olvas jelenleg.

És így, — mint a Böles Náthán elmés regéjében a három gyűrű birtokosai a gyűrűk felől, — én sem tudhattam meg soha, hogy a három „Nefelejts” közül melyik volt az igazi.

A regébéli bíró véleménye az volt, hogy a három gyűrű egyike sem volt az igazi. És ez nagyon valószínű.

Mindamellett most meghiggadt fővel és csillapult kedéllyel azt hiszem, hogy az ajándékozás pillanatában mindenik az igazi lehetett.

— **Deprekációs ünnepet** tartott pénteken, jun. 2-án a szarvasi evang. főgymnasium tanuló ifjúsága, melyen az alkalmi beszédet Reil Lajos VIII. oszt. tanuló mondta. Ugyanakkor az ifjúság, a tanárkar vezetése mellett urvacsorához is járult a nagytemplomban.

— **Ének- és zenetanárválasztás.** A fejedelmi vendéglátó Debrecen ünnepi zájába szerényen vegyül el lapunknak, a „Szarvas és Vidékének“ örömhanga. Felelős szerkesztőnk, Varga József főgymnasiumi tanárt, a József főherceg Debrecenben tett látogatásának második napján, máj. 30-án választották meg egyhangulag a debreceni nagytemplomban, az ország ezen legtekintélyesebb reform. egyházának organistakántorává s egyszersmind ének- és zenetanárrá az ottani ref. felsőbb leányiskolában. A szerkesztőnkért eme megtisztelő kitüntetéshez a szerkesztőség tagjai nevében is őszinte szívből gratulálunk.

— **A szarvasi férfi dalkar tagjai** ma jun. 4. este „rögtönzött“ dalelőadással egybekötött összejevetelt tartanak a „Bárány“-vendéglő nyári helyiségében ez uton is hozzájárulni akarván az egyesületi szellem fejlesztéséhez. Hallgatóság szabad bemenettel szívesen láttatik.

— **Uj kántortanító.** S a j a Sándor, öcsödi ref. kántortanító, lapunk rendes levelezőjének szép készütségű fia, ifj. Saja Sándor a szatmárnémeti tekintélyes reform. egyházközség által a napokban öngyilkos módon elhunyt kántortanítójának, Barcsay Tamásnak helyére meghívott. Az új kántortanító állását máj. 31-én foglalta el.

— **Vizbe ölte magát.** Jándi Andrásné-Szalmári Klára fiatal asszony Öcsödön a Körösbe vetette magát s ott lelta halálát. Éjnek idején férjétől a munkáskör báljába szökött s ott tánczolt, a férj megfenyítette, majd anyjához ment panaszra, s miután az sem fogta pártját, elkeseredésében menekült a halálba. Különböző kicsapongó nőnek ismerték.

— **A szarvas-orosháza-mezőhegyesi vasút vonal** építése szépen halad. A földmunkálatok teljesen elkészültek. A homokoláshoz is f. hó 4-én teljes erővel hozzáfognak. A sínek egyharmad része már lerakott és pedig Szarvastól Orosháza felé, Orosházától Szarvas és T. Komlós felé, Mezőhegyestől T. Komlós felé. A már lerakott sínek hossza mintegy 30 kméter. A kondorosi állomás a napokban tető alá kerül; a t. komlói, a szt. tornyai, u. n. Trefort állomás és néhány őrház közel áll a befejezéshez.

— **„Nyolc éves találkozó“** c. régebben megjelent híreinkre vonatkozólag azt a felvilágosítást kapjuk, hogy azon csak azért jelentek meg négyen, mert a többiek — közös megállapodás folytán — alkalmassabb időben, június végén jönnek össze a találkozásra. Ruffay Sándor tápiószentmártoni ev. lelkész, előzetesen tudatta e megállapodást minden társával, kik közül csak a megjelent négy nem felelt levelére, a többiek pedig beleegyeztek a közösen óhajtott halasztásba.

— **Utoaink tisztántartásához.** A szolgabírói hivatal közhírre-tétel útján figyelmeztette a lakosságot, hogy az utcákon libákat s disznókat legeltetni nem szabad. Az így talált jószágok a rendőrség által lefogtak foglaltatni.

— **Róth-Teleky-pályázat.** A Róth-Teleky-Johanna-féle ösztöndíjban tanárkari ajánlat folytán az idén következő öt főgymnasiumi növendékünk részesült, u. n. Szász József, Reil Lajos VIII. osztálybeli, Varga Mihály és Szemlén Dénes, VII. osztálybeli.

— **Uj lap.** Ne ijedjen meg a jámbor olvasó; nem Szarvasnak irodalmi termelésre

végtelen halás talaján hajtott ki a szabad sajtó legújabb virága, csak a szomszédban, Mezőtúron, hol „Mezőtúri Híradó“ c. alatt Ádám Sándor köz- és váltó-üggyvéd indította meg az új hetilapot. Ugy látszik, Mezőtúron sem elég már egy újság az eszmék tisztázására.

— **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben privátmegrendelőknek közvetlenül szállít: fekete fehér és színes selyemszőveteket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig phstaber és vámmenteson, sima, csikos kockázott és mintázottakat, damasztot stb (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek, Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

— **A triesti általános biztosító társaság** (Assicurazioni Generali) f. é. május hó 6-án tartott 61-ik közgyűlésén terjesztették be az 1892. évi mérlegek. A zárszámadási jelentéséből látjuk, hogy a társaság életbiztosítási díjtartaléka 2.817.742 frt 02 krral szaporított, minél fogva 1892. évi december hó 31-én 34.062.383 frt 61 krra emelkedett, míg kár- és nyereség részesülési tartalékok címén 910.197 frt 70 kr. vezetett új számlára elő. Az 1892. évben 20.469.779 frt 90 kr. erejéig költettek új életbiztosítások, melyek által az 1892. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 141.875.438 frt 70 krra emelkedtek; az életbiztosítási ágban az év folyamán bevett díjak 5.792.410 frt 13 krt tettek. A tűz és szállítmány-biztosítási ágakban a díj és illeték bevétel 9.139.397 frt 44 kr. volt, miből 2.371.382 frt 18 kr. mint díjtartalék és 771.233 frt 35 kr. mint kártartalék lett minden tehertől menten a jövőre átvitelre, holott az 1892. december hó 31-én érvényben volt biztosításokért a jövő években esedékessé való díjkötelezvények összege 25.791.131 frt 13 krra emelkedett. Károkkért az 1892-ik évben 8.851.456 frt 69 krt fizetett ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítára óta károk fejében 253.099.377 frt 58 krt nyílt is tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 47.689.262 frt 01 kr. esik, melyet a társaság 150.805 káresetben fizetett ki. Az értékpapírok árfolyam ingadozása fedezetére alakított tartalék 1892. december 31-én 1.802.792 frt 95 krra emelkedett a mellett, hogy a sorsolás alá eső és a névértékükön beváltható értékpapírok csakis névértékükön vétettek fel a mérlegbe, míg a nyereség tartalék alapszabályszerű mérvében, a részvénytőke fele összegében vagyis 2.625.000 frtban, az ingatlan tartalék 1.289.480 frt 92 krti összegben s végre a kétes követelések tartaléka 80.000 frt fentartatott. Ezen nyereség tartalékok ennélfogva összesen 5.797.273 frt 87 krt tesznek ki. A társaság biztosíték alapjai az idei átutalások folytán 46.528.568 frt 62 krról 40.162.470 frt 81 krra emelkedtek és első rendű értékekben vannak elhelyezve, melyekből több mint 14 millió magyar értékekre esik. E elért 793.840 frt 71 krti tiszta nyereségből a társaság osztalékul részvényenként 120 frtot aranyban vagyis 300 frankot fizet. A közgyűlés egyhangulag és lelkesedéssel határozta el, hogy Jókai Mórt, ki az igazgatósági tanács több év óta tagja 50 éves irói jubileuma alkalmából üdvözlí, neki szerencsét kíván és egyúttal a társaság büszkeségének ad kifejezést, hogy igazgatósági tagjai sorában e legünnepelebb magyar író üdvözölhető.

— **A Magyar-Francia biztosító részvény-társaság** Beniczky Ferencz ur ó Nagyméltósága elnöklete alatt folyó évi május hó 26-án tartotta meg rendes közgyűlését. Az előterjesztett igazgatósági jelentésből a következő figyelemre méltó adatokat

idézzük: A tűzbiztosítási üzletben a díj- és illetékbevételek 3.563,935 frtot, a jégbiztosítási üzletben 536,183 frtot, a balesetbiztosítási üzletben 63.956 frtot és az életbiztosítási üzletben 760,842 frtot tettek. Az összes díjbevétel volt 4.924,916 frt. Valamennyi ágazatban, kiadott mint viszonbiztosítási díj, 1.465,783 frt; károkkért fizetett a tűzbiztosítási üzletben 1.756,685 frt, a jégbiztosítási üzletben 445.345 frt, a balesetbiztosítási üzletben 169.767 frt, összesen: 2.392,365 frt. A társaság bevételei az intézeti házak jövedelméből kamatokból, az értékpapírok nyereségéből és különféle jövedelmekből 246,541 frtoj tettek ki, az intézet tartalékainak összege 5.248,203 frtra emelkedett. A díjkötelezvény-tárca 8,992,839 frtot tartalmaz. Az életbiztosítások tőkékben és járadékokban 19,280,924 frtot képviselnek. A társaság fennállása óta több mint 57 millió frt kártérítést fizetett ki készpénzben. A 100,539 frtot tevő nyereségből osztalék nem adatik, hanem 34,565 frt a tűzszabályozási díjtartaléknak 750,000 frtra való fel-emelésére, 10,000 frt az irodai berendezés- és felszerelés számlának 40.000 frtról 30,000 frtra való csökkentésére, 30,000 frt a tartaléktőkének 170,000 frtről 200,000 frtra való emelésére fordítatik, 25.974 frt pedig új számlára vitetik át. A társaság biztosítéki alapjai 6.808.741 frt 37 krt tesznek ki. A közgyűlés elé terjesztett jelentésből és zárszámadásokból megelégedéssel konstatáljuk, hogy ezen hazai intézet üzlete folyton örövendetesen fejlődik. Örömmel üdvözljük továbbá az új igazgatóság jelentésének azon részét, melyben kifejti, hogy üzletvezetésének feladatául tűzte ki, hogy a Magyar-francia biztosító-részvény-társaság széleskörű összeköttetéseit s mindenkor bevált ügynöki hálózatát folyton fejlesztve, a biztosítás eszméjét hazánkban terjessze és a biztosító közönség szükségleteinek méltányos, előzékeny és szolid eljárással mindenkor megfeleljen. Ezen cél elérésére a társaság minden erejét kizárólag a belföldi tűz- és jégbiztosítási üzletre fogja összpontosítani. Eppen az elmúlt hetekben az ország minden részében pusztított tűzvészek igazolják ezen programnak helyességét új bizonyosságot adva annak, hogy a tűzbiztosítás hazai közönségünk részére valódi életszükséglet. A viszonyok helyes felismerésének és valóban hazafias gondolkodású adja tanujelét a Magyar-Francia biztosító-részvénytársaság igazgatósága, midőn üzletvezetésének célja gyanánt maga elé tűzte, hogy hazánk minden polgára, ha feje fölött megkondul a vészharang, a borzasztó szerencsétlenség közepette azon nyugvása támaszkodhassék, hogy a biztosítási kötvénye megmenti őt az anyagi tönkrejutástól, a koldusbottól, az alamizsnától.

IRODALOM.

— **A Képes Családi Lapok** legutóbbi 23-ik száma a szokott érdekes tartalommal jelent meg. Különösen illusztrációi igen sikerültek, melyek közül megemlítendő királyné asszonyunk nagyszerű kastélya Corfu szigetén, egy igen sikerült allegorikus kép június hóról Feleki Sándor jó nevű poétánk hangulatos versével. Tudományos szempontból fi gyelmet érdemel Kopernik Miklós

nagy csillagász arcképe rövid életrajzával. Kisebb és igen érdekes genrékék emelik a szám díszét, melynek tartalma is minden tekintetben megfelel a hozzá fűzött vázkozásoknak. A legmelegebben ajánljuk.

— **Köbözesi tábla** gömbölyű fák kiszámítására erdőbirtokosok, faiparosok és építési vállalkozók részére. (1892. Pécs, kis 8-adrét, 16 lap, ára 30 kr.) Ily című kis könyvecskét kaptunk mai Mint a cím is mutatja, ezen könyvecske nagy előnyököt nyújt az erdőgazdaság kezelő személyzetének, a táblázatok a legnagyobb pontossággal mutatják ki a gömbölyű fák köbtartalmát, használhatják építési vállalkozók és mindazon iparosok is, a kik faanyagot dolgoznak fel. A könyvhöz egy nagyon célszerű használati utasítás és magyarázó tábla van csatolva. Kapható Pécsen Engel Lajos könyvkiadónál. Ajánlják az érdekeltek figyelmébe.

Szerkesztői üzenet.

TOBBEN. Kérdésükre van szerencsénk jelenteni, hogy Dr. Lőrincz Ferenc speciálista üdülő-szívbetegben, lakik Budapest, IV. ker. Zöld utca 43. sz. alatt Vidékiek érkezése 48 órával előbb levében bejelentendő.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1893. május 1-től kezdve.

Szarvas-Mezőtúr

7415. v. **7411. v.** **7413. v.**
Szarvas indul: 8:45 éjjel 9:33 d. n. 1:55 d. n.
Mező-Túr érk: 4:35 " 10:19 " 2:41 "

Mezőtúr-Szarvas,

7416. v. **7412. v.** **7414. v.**
Mező-Túr indul: 7:47 d. n. 12:35 d. n. 4:58 d. n.
Szarvas érk: 8:33 " 1:21 " 5:44 "

Arad-Budapest.

601. gy. **603. sz.** **605. sz.**
Arad ind: 8:20 d. n. 1:25 d. n. 9:45 este
Csaba érk: 9:20 " 12:53 d. n. 11:30 " "
" ind: 9:25 " 1:23 d. n. 11:45 " "
Mező-Túr érk: 10:29 " 2:51 " 1:29 " "
" ind: 10:30 " 2:50 " 1:32 " "
Szolnok érk: 11:15 " 4:05 " 2:45 " "
" ind: 11:22 " 4:20 " 3:00 " "
Budapest érk: 1:20 d. n. 7:25 este 6:50 reggel

Budapest-Arad.

602. gy. **604. sz.** **606. sz.**
Budapest ind: 1:55 d. n. 8:10 d. n. 10:00 este
Szolnok érk: 3:53 " 11:04 " 1:07 éjjel
" ind: 4:02 " 11:14 " 1:37 " "
Mező-Túr érk: 4:47 " 12:18 " 2:46 " "
" ind: 4:48 " 12:25 " 2:40 " "
Csaba érk: 5:52 " 1:53 " 4:17 " "
" ind: 5:57 " 1:13 " 4:37 " "
Arad érk: 6:57 este 3:50 " 6:50 reggel

Felölös szerkesztő: **Varga József.**
Kiadó-tulajdonos: **Sámuel A.**

HIRDETÉSEK

Ház-eladás.

Varga József tanárnak búza-utcai háza szabadkézből örök áron eladó.

Értekezni lehet a tulajdonossal. 1--3

Hirdetmény.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a csabai uton levő ujonnan felállított téglagyárunkban a téglaeladást a mai nappal megkezdjük.

Kéretnek az igen tisztelt venni szándékozók rendelményeiket Scheiner Jakab üzletében (piactér) eszközölni, a hol bővebb felvilágosítással is készséggel szolgálunk.

kiváló tisztelettel
Scheiner és társai
téglagyárosok.

A Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult be-dörzsölés, csusz, köszvény, hátfájdalmak és meghűlések ellen a világ minden részén el van terjedve és kitünő hatása által

— a legjobb —
házi szer. hársvérét elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kr üvegekben és így a legolcsóbb házi szer.

ZACHERLIN

Vigyázat!

bevásárlásnál

Tudó... Nekem nem kell kinyitott rovaiper: mert én Zacherlint ker-tem! és a kiváló szert méltán dícsérik, mint a legolcsóbb eszközt mindenféle rovar ellen, azért veszek én csak lepecsételt üveget Zacherlin névvel.

Kapható:
Szarvas: Nyácsik S. utóda
" Ráthy Sándor
M-Berény Pálz Márton
Mezőtúr: Schreiber Izidor
Turkeve: Friedmann Gy.
Gyoma: Scheiber Adólf uraknál

Mint legjobbnak elismert, úgy valódiságánál mint gyógyhatásánál fogva a

TOKAJI COGNAC

Az első Tokaji Cognac gyárból mely tisztább borból készül.

Kizárólagos főraktár:

KMETZ MIHALY

fűszer, bor és csemege kereskedésében
SZARVASON
piactér. 10—6

Csak akkor valódi ha védi ggyel van oltatva.

ASSICURAZIONI GENERALI 1892. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTEL

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez (1892)

KIADÁS

Main financial statement table with columns for 'A tétel neve', 'Üzlet', 'Vagyon', 'Összes', and 'Kiadások'. It details income and expenses for the 1892 insurance year.

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály. (1892.)

Sub-table for 'Életbiztosítási osztály' (Life Insurance Class) with columns for 'A tétel neve', 'Üzlet', 'Vagyon', 'Összes', and 'Kiadások'. It details specific income and expenses for this category.

VAGYON

az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1892. december 31-én.

1893. I. 12. 31.

Balance sheet table with columns for 'Folyó szám', 'A tétel neve', 'A', 'B', 'ÖSSZESEN', 'Folyó szám', 'A tétel neve', 'A', 'B', 'ÖSSZESEN'. It lists assets and liabilities.

A társaság ügyvezetői: Besso M., Dr. Camillo Bozza, Br. Bruck Ottó, Dr. Calabi R., Br. Morpurgo József, Segré V.

Magyarországi vezérigazgatók: Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alatti ügyvédségnél kaphatók. Ugyanott mindenmemű felvilágosítások készsággel adatkak és tűz-, szállítvány- és üvegbiztosításokat az Assicurazioni Generali, jégbiztosításokat a Magyar jég- és vízszonbiztosító részv. társaság és baleset elleni biztosítást az első oszt. ált. baleset elleni biztosítási társulat részére a legszolidabb feltételek és legolcsóbb díjak mellett eszámozott nek.

A számviteli ügyvédség:

